

22 Comhairle Fhioscach Chomhairleach na hÉireann

22.1 Éilítear Comhairle Fhioscach Chomhairleach na hÉireann (an Chomhairle) leis an Acht um Fhreagracht Bhuiséadach, 2012 (an tAcht) le measúnuithe neamhspleácha a dhéanamh ar phleananna agus réamh-mheastacháin bhuiséadacha an Rialtais agus le bonn eolais a chur faoin dioscúrsa poiblí maidir le hábhair gheilleagracha agus fhioscacha.

22.2 Is iad freagrachtaí reachtúla na Comhairle ná

- na réamh-mheastacháin a mheas a chuireann an Roinn Airgeadais (an Roinn) le chéile in earrach agus i bhfómhar gach bliain¹
- a mheas an bhfuil seasamh fioscach an Rialtais fabhrach do bhainistiú stuama geilleagrach agus buiséadach, lena n-áirítear trí thagairt do Chomhaontú Cobhsaíochta agus Fáis an Aontais Eorpaigh²
- monatóireacht agus measúnú a dhéanamh ar cibé acu an bhfuil seasamh buiséadach ginearálta an Rialtais comhardaithe nó an bhfuil barrachas ann, nó an bhfuil dul chun cinn á dhéanamh i dtreo na staideanna sin (an 'riail bhuiséadach' de réir mar atá leagtha amach san Acht), agus a mheas an é go raibh imthosca eisceachtúla taobh thiar d'aon neamh-chomhlíonadh³
- na réamh-mheastacháin mhaicreacnamaíocha arna n-ullmhú ag an Roinn a fhorghníú, de réir mar is iomchuí léi, ar iad na réamh-mheastacháin a mbíonn nuashonruithe ar an gclár buiséid agus cobhsaíochta bunaithe orthu.⁴

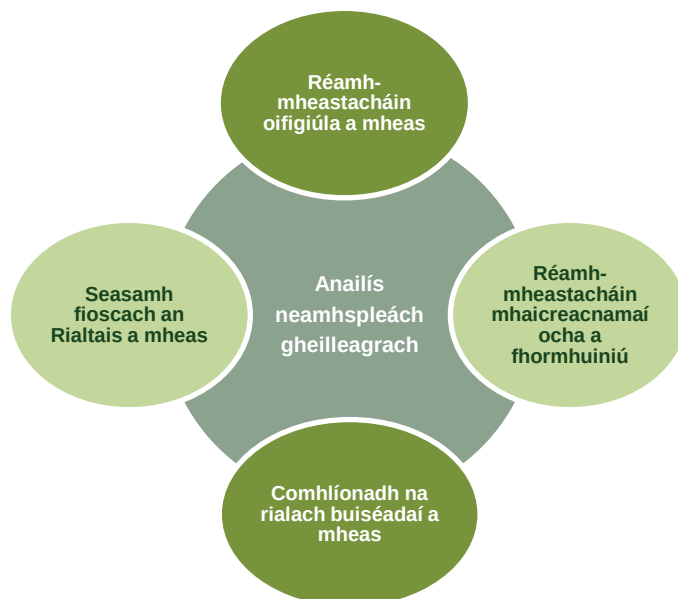
1 De réir an Achta, is iad na 'réamh-mheastacháin oifigiúla' na réamh-mheastacháin mhaicreacnamaíocha agus bhuiséadacha a fhoilsíonn an Roinn Airgeadais chun críche pleanáil fhioscach.

2 Creat atá bunaithe ar rialacha chun beartais fhioscacha náisiúnta a chomhordú san Aontas Eorpach is ea an Comhshocrú Cobhsaíochta agus Fáis.

3 De réir an Achta, is éard atá i gceist le 'imthosca eisceachtúla' ná tréimhse ghéarchoir chun donais eacnamaíoch nó tarlú neamhghnách (nach bhfuil neart ag an Rialtas air), a imríonn tionchar suntasach ar sheasamh buiséadach an Rialtais.

4 Tá comh-mheabhrán tuisceana idir an Chomhairle agus an Roinn mar bhonn agus mar thaca ag an bpróiseas formhuinithe.

Fíor 22.1 Feidhmeanna Chomhairle Fhioscach Chomhairleach na hÉireann

Cuntais Chomhairle Fhioscach Chomhairleach na hÉireann

- 22.3** Is é Cathaoirleach na Comhairle an t-oifigeach atá freagrach as ullmhú agus cur i láthair na ráiteas airgeadais don iniúchadh. Éilítear ar an gComhairle leis an Acht cuntais a choinneáil ar fháltais agus ar chaiteachas san fhoirm a cheadaigh an tAire Airgeadais (an tAire), agus iad a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste lena n-iniúchadh tráth nach déanaí ná trí mhí tar éis dheireadh na tréimhse cuntasafóchta a mbaineann siad léi. Ní mór cóip de na cuntais agus den tuairisc iniúchta a thabhairt don Aire tráth a gcuirtear an t-iniúchadh i gcrích, duine nach mór dó iad a chur faoi bhráid Thithe an Oireachtais dá éis sin.
- 22.4** Ina theannta sin, éilítear leis an Acht ar an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste tuarascáil a thabhairt do Dháil Éireann maidir le cruinneas na suimeanna a luann an Chomhairle ina cuntais gach bliain. Is í seo an tuarascáil don bhliain 2017.
- 22.5** Rinneadh cuntais na Comhairle don bhliain 2017 a iniúchadh, agus eisíodh an tuarascáil ar an iniúchadh ar an 24 Meán Fómhair 2018.
- 22.6** Tá mé sásta go dtugann na cuntais léargas fírinneach cóir ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais na Comhairle amhail ag deireadh 2017 agus ar a hioncam agus a caiteachas don bhliain.¹

Ballraíocht agus soláthar foirne

- 22.7** Tá leagtha síos san Acht go mbeidh ar an gComhairle cúigear ball, an Cathaoirleach ina measc. Ceapann an tAire daoine chun na Comhairle agus maireann an téarma oifige ceithre bliana i bhformhór na gcásanna. Ní ceadmhach do bhaill chomhairle a bheith i seilbh oifige ar feadh níos mó ná dhá théarma oifige as a chéile.
- 22.8** D'éirigh folúntas sa Chomhairle nuair a tháinig dara téarma an iarChathaoirleach chun deiridh ag deireadh 2016. Fógraíodh an folúntas agus, tar éis próiseas roghnúcháin oscailte, cheap an tAire ball nua chun na Comhairle go ceann tréimhse ceithre bliana, le héifeacht ón 1 Eanáir 2017.
- 22.9** Cheap an tAire ball reatha den Chomhairle ina Chathaoirleach freisin, agus d'athcheap ball reatha eile dá dara téarma, an dá cheann acu le héifeacht ón 1 Eanáir 2017.
- 22.10** Amhail ag deireadh 2017, bhí seisear ball foirne ag tacú le saothar na Comhairle, .i. cúigear eacnamaíthe agus riarthóir amháin. Bhí duine amháin den fhoireann ar iasacht ó eagraíocht eile.

Maoiniú

- 22.11** Maoinítear an Chomhairle ó Phríomhchiste an Státchiste, faoi réir uas-suim bhliantúil atá innéacsnaasctha leis an mboilsciú.² Ba é €820,892 (2016: €822,537) an uas-suim mhaoinithe do 2017.³
- 22.12** B'ionann caiteachas iomlán na Comhairle agus thart ar €607,000 in 2017 (2016: €633,000), suim ar bhain 55% (2016: 60%) di le costais tuarastail. Ba í an ghné ba mhó de chaiteachas riaracháin na Comhairle nár bhain le pá ná táille riaracháin is iníoctha leis an Institiúid Taighde Eacnamaíochta agus Sóisialta (ESRI) i leith costais chóiríochta agus seirbhísí tacaíochta, rud ab fhiú thart ar €106,000 (2016: €102,000) ar an iomlán.

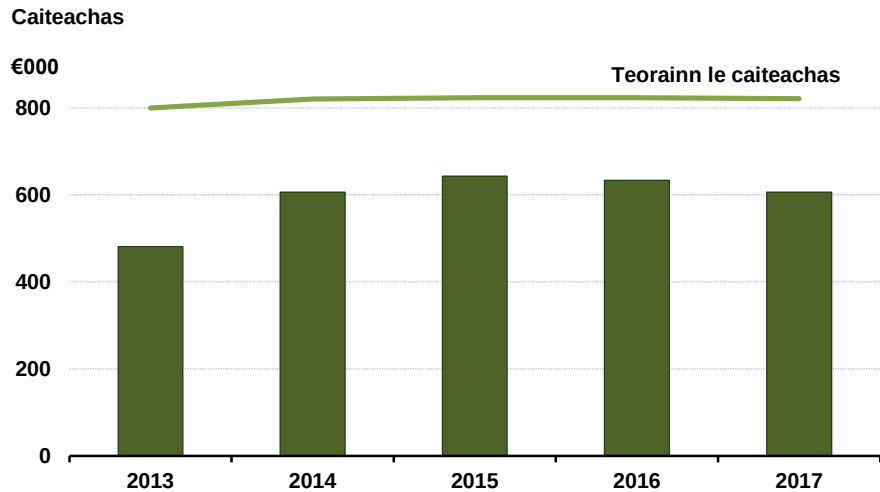
1 Ullmhíodh ráitis airgeadais na Comhairle de réir Chaighdeán Tuairiscithe Airgeadais (FRS) 102.

2 Déantar foráil in Alt 9 den Sceideal a ghabhann leis an Acht don fhoinsé mhaoinithe agus socraítear leibhéal bonnlíne €800,000 i gcomhair chaiteachas na Comhairle ar thosach feidhme an Achta.

3 D'fheidhmigh an Roinn Airgeadais Innéacs Comhchuibhithe na Príomh-Oifige Staidrimh ar Phraghsanna do Thomhaltóirí, 2016, i.e. - 0.2%, nuair a bhí an uasteorainn do 2017 á meas.

- 22.13** Tá léirithe i Fíor 22.2 achoimre ar bhuiséad agus caiteachas gaolmhar na Comhairle don tréimhse ó 2013 go dtí deireadh 2017.

Fíor 22.2 Achoimre airgeadais ar Chomhairle Fhioscach Chomhairleach na hÉireann, 2013 go 2017

Foinse: Ráitis airgeadais Chomhairle Fhioscach Chomhairleach na hÉireann. Anailís a rinne Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste.

- 22.14** Tabhaíodh beagáinín ní ba mhó ná €85,500 (2016: €81,000) in 2017 i dtáillí agus costais i ndáil le baill na Comhairle. Íocadh táillí i leith beirt bhall le heagraíochtaí a bhfostaithe (san earnáil phoiblí nó go hidirnáisiúnta), seachas leis na baill féin.¹ Taobh thiar d'fhoirmhór na gcostas bhí costais taistil agus chothaithe a íocadh le baill idirnáisiúnta agus baill nach bhfuil lonnaithe i mBaile Átha Cliath le freastal ar chruinnithe den Chomhairle, a bhíonn ar siúl i mBaile Átha Cliath.

- 22.15** D'aithin an Chomhairle costais sochair scoir de luach beagnach €28,800 in 2017. Feidhmíonn an Chomhairle dhá scéim aoisliúntais ar son na foirne.

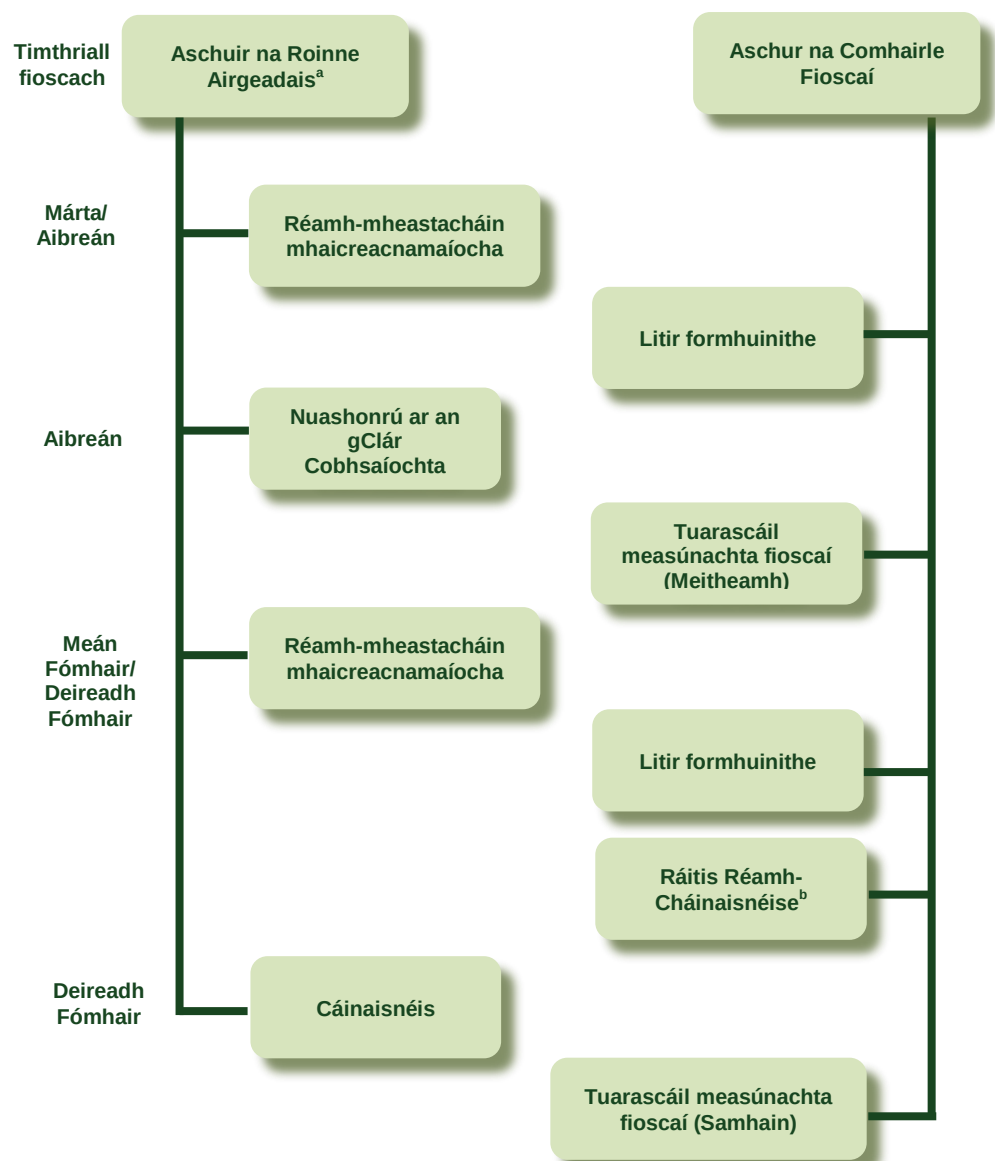
- Is í an Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair (an Scéim Aonair) an scéim le sochar sainithe i gcomhair fostaithe inphinsin sa tseirbhís phoiblí a ceapadh ar an 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh sin. Tá triúr ball foirne incháilithe do shochair scoir faoin Scéim Aonair. Is ar an máthair-Roinn atá an dliteanas scoir i leith duine amháin den fhoireann atá ar iasacht ag an gComhairle.
- Tá cead faighte ag an gComhairle ón Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe scéim pinsin 'múnla' a fheidhmiú ar bhonn riaracháin chun críche sochair aoisliúntais a chur ar fáil do na baill foirne siúd a earcaíodh chun na seirbhíse poiblí sular tugadh isteach an Scéim Aonair. Tá beirt bhall foirne ag glacadh páirt sa scéim múnla.

¹ Faoi bprionsabal nach ceadmhach do dhuine ach aon tuarastal amháin a bheith aige, ní fhaigheann baill den Chomhairle atá fostaithe ag comhlachtaí poiblí eile aon táillí i leith na seirbhíse a thugann siad don Chomhairle.

Gníomhaíochtaí na Comhairle

- 22.16** Cuireann an Chomhairle roinnt aschuir bhliantúla i dtoll a chéile mar fhreagra ar aschuir na Roinne. Tá breac-chuntas tugtha ar na haschuir sin i Fíor 22.3. Lena chois sin, tá roinnt tuarascálacha agus páipéir neamhreachtúla curtha le chéile ag an gComhairle chomh maith (féach larscríbhinn 22A).
- 22.17** De réir Alt 11 den Sceideal a ghabhann leis an Acht, féadtar Cathaoirleach na Comhairle a ghairm os comhair Coiste de cheachtar Teach den Oireachtas le cuntas a thabhairt ar fheidhmeanna na Comhairle. Bhí an Chomhairle os comhair an Choiste um Maoirseacht Bhuiséid trí huaire le linn 2017 chomh maith.

Fíor 22.3 Aschuir Chomhairle Fhioscach Chomhairleach na hÉireann

Foinse: Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Nótaí: a Foilsíonn an Roinn ráiteas eacnamaíoch samhraidh i mí an Mheithimh/mí Iúil freisin. Tugadh an ráiteas sin isteach mar chuid den phróiseas athchóirithe buiséid.

b Foilsítear an ráiteas seo go bliantúil i mí Mheán Fómhair agus déantar plé ann ar ráiteas eacnamaíoch an tsamhraidh i measc nithe eile.

Athbhreithniú piaraí ar an gComhairle

22.18 Ar aon dul le Plean Straitéiseach 2014 – 2016, rinne an Chomhairle measúnú seachtrach a choimisiúnú in 2015 d'fhonn measúnú a dhéanamh ar fheidhmiú na Comhairle i dtaobh an tsainordaithe a thugtar di faoin Acht agus a feidhmíochta mar institiúid fhioscach neamhspleách a bhfuil sé mar aidhm aici tacú le fás inbhuanaithe in Éirinn.¹

22.19 Ba é tátal an athbhreithnithe gur chomhlíon an Chomhairle gach tasc a d'fhéadfaí a bheith ag súil leis ó institiúid fhioscach neamhspleách agus go raibh sí i lár an aonaigh i bplé poiblí, rudaí ar cuireadh le trédhearcacht maidir le cúrsaí fioscacha agus le heolas an phobail orthu dá mbarr.²

22.20 Tugadh faoi deara san athbhreithniú, áfach, go bhféadfaí aschur agus tionchar na Comhairle a fheabhsú tuilleadh agus rinneadh 25 moladh. Rinne an Chomhairle machnamh ar na moltaí sin agus d'ullmhaigh plean feidhmithe leis na moltaí a chur i ngníomh. Chinn sí dá éis sin, tar éis breathnú orthu arís, nach gcuirfí dhá cheann de na moltaí i ngníomh agus nach raibh neart aici ar thrí cinn acu. Tá curtha in iúl ag an gComhairle go bhfuil na moltaí eile a rinneadh san athbhreithniú seachtrach in 2015 curtha i bhfeidhm aici.

¹ Ba iad baill na foirne measúnaithe an tOllamh Lars Jonung (Cathaoirleach), an tOllamh Iain Begg agus an tUasal Michael G Tutty. Ceapadh an tUasal Tutty chun na Comhairle dá éis sin.

² Tá an t-athbhreithniú ar Chomhairle Fhioscach Chomhairleach na hÉireann (a foilsíodh i mí an Mheithimh 2015) le fáil ar www.fiscalcouncil.ie

Iarscríbhinn 22A

Tuairiscí neamhreachtúla Chomhairle Fhioscach Chomhairleach na hÉireann, 2013 go Iúil 2018

2013	Páipéar Oibre
	Clár Comhardaithe an Rialtais tar éis na Géarchéime: Dearcadh Cuimsitheach
2014	Nótaí Anailíseacha
	- Rioscaí ó thaobh Praghsanna Tí de - Anailís Íogaireachta ar Chur Chuige na Roinne Airgeadais i leith Aschur Féideartha a Mheas de réir Mhodheolaíocht CE - Miondealú ar Earráidí Réamhaisnéisithe Cánach - Modheolaíocht Réamhaisnéisithe DIRT - Impleachtaí na Rialach Fiachais Amach Anseo - Glacadh le Caighdeán Idirnáisiúnta Nua i gcomhair Cuntais Náisiúnta agus Chomhardú na nÍocaíochtaí
2015	Páipéir Oibre
	- Neamhchinnteacht i Sonraí Maicreacnamaíocha: Cás na hÉireann - Anailís ar Earráidí Réamhaisnéisithe Cánach in Éirinn
	Nótaí Anailíseacha
	- Tagarmharcáil Chaiteachais an AE: Saincheistanna Oibríochtúla d'Éirinn in 2016 - An Buiséad Sláinte a smachtú: Feidhmiú an Bhuiséid Bhliantúil san Earnáil Sláinte Poiblí
2016	Nótaí Anailíseacha
	- Caipiteal Poiblí: Infheistíochtaí, Stoic agus Dímhéas - Dúshlán i leith Cáin Chorporáide na hÉireann a Réamhaisnéisiú
2017	Páipéir Oibre
	Réamhaisnéisí Gearrthéarmacha ar Gheilleagar na hÉireann a Tháirgeadh
2018 (go dtí Iúil)	Páipéir Oibre
	- Bearna Aschuir na hÉireann a Mheas - Ciste Éigeandála a Dhearadh a bheidh ag teacht leis na Rialacha Fioscacha
	Cás lánstad
	Cás Lánstad i leith Caiteachas Rialtais sa Mheántearma, 2019 – 2023

Foinse: Comhairle Fhioscach Chomhairleach na hÉireann